

Wywiad przeprowadzony przez Redaktora Naczelnego „Magazynu Hutniczego” Pana Edwarda Szwaigierczaka z Prezesem SITMN Józefem Zbigniewem Szymańskim

05.01.2009r

1. Jak Pan ocenia efekty działalności SITMN w 2008 roku? Co uznaje Pan za Najważniejsze osiągnięcie, a co za niepowodzenie?

Odpowiadając na tak postawione pytania należałoby w pierwszej kolejności sprecyzować, co należy uważać za efekt działalności organizacji społecznej jaką jest SITMN? Na pewno nie dynamika wzrostu sprzedaży czy zysku netto, które to wskaźniki odnoszą się do przedsiębiorstw produkcyjnych.

Natomiast podstawowym statutowym celem organizacji społecznej jaką jest SITMN, są działania na rzecz rozwoju techniki, organizacji i technologii przedsiębiorstw metali nieżelaznych. Równorzędnym celem jest stwarzanie klimatu i warunków do podnoszenia kwalifikacji i wyzwalania zawodowych inspiracji osób zrzeszonych w naszym Stowarzyszeniu.

Istotnym celem działalności SITMN jest też integracja Kadry przemysłu metali nieżelaznych oraz obrona jej materialnych i zawodowych uprawnień. Omówienie prowadzonych w 2008 roku działań w wymienionych obszarach może być zarazem oceną efektywności.

W mojej subiektywnej ocenie, działalność ta w 2008 roku zasługuje na słowa uznania. W pełnym zakresie zrealizowano przyjęty plan konferencji naukowo - technicznych, szkoleń i imprez kulturalno – rozrywkowych. Stąd słowa uznania i podziękowania dla Koleżanek i Kolegów, którzy z dużym zaangażowaniem realizowali ten plan.

Tym bardziej, że jest to działalność stricte społeczna. W obecnym zmaterializowanym świecie niepopularna. Nikt z Zarządów kół czy Zarządu SITMN, łącznie z Prezesem, nie pobiera za tą działalność żadnego wynagrodzenia. Jedyne wynagrodzenie przeznaczone jest dla Biura SITMN -2 osoby (1 i $\frac{3}{4}$ etatu). Tak więc zrzeszeni w SITMN, dla realizacji celów statutowych, poświęcają "charytatywnie" własny czas i społeczne zaangażowanie dla dobra przemysłu i SITMN.

Są pasjonatami tej działalności. Podstawowymi ogniwami Stowarzyszenia są koła SITMN przy przedsiębiorstwach metali nieżelaznych. Z moich ponad 50-letnich doświadczeń wynika, że w tych przedsiębiorstwach, gdzie panują partnerskie relacje Zarządów

przedsiębiorstw i Zarządów kół SITMN, tam przedsiębiorstwa te odnoszą znaczące sukcesy w dziedzinie rozwoju, unowocześniania produkcji, innowacyjności i działań prorynkowych. Stwarzane są bowiem warunki motywujące do angażowania się Kadry zrzeszonej w SITMN nie tylko do realizacji planów przedsiębiorstwa, ale do czynnego uczestnictwa w ich tworzeniu, a następnie realizacji, jak też branie odpowiedzialności za trafność i efektywność tych przedsięwzięć. Wszystkim Zarządom Firm oferujemy takie zasady współpracy. Mamy ku temu ogromne możliwości. Zrzeszamy ponad 1200 osób, w tym wybitnych fachowców, ekspertów oraz naukowców z różnych obszarów nauki, szczególnie inżynierii produkcji, metalurgii, wzbogacania rud i przetwórstwa metali nieżelaznych.

W 2008 roku z takich możliwości i zasad współdziałania skorzystały nieliczne Zarządy Przedsiębiorstw. Do tych nielicznych z grona 21, należą: Huta Miedzi „Głogów”, IMN Gliwice, Orzeł Biały, ZGH „Bolesław” i Huta Miedzi „Legnica”. Współpraca ta przyniosła tym Firmom znaczące efekty. Zarządy tych Firm doceniają wiedzę, umiejętności oraz nadążanie zatrudnionej Kadry za najnowszymi osiągnięciami nauki i techniki. Mają więc mocne wsparcie przy ustalaniu i realizacji planów. Działalność Zarządów Kół SITMN w tych przedsiębiorstwach w 2008 r. zasługuje na szczególne uznanie. Sądzę, że przykład pozytywnego współdziałania i odnoszonych efektów w wymienionych firmach, będzie zachętą dla innych. Zwłaszcza w 2009r, gdzie zagraża widmo kryzysu.

Niepokojące zaniechanie współpracy w 2008 r. odnotowujemy w Grupie Kęty. W przedsiębiorstwie tym przez długie lata koło SITMN, było mocnym kołem postępu i rozwoju. W 2008 roku, Zarząd tej firmy nie korzystał z tych możliwości. Utrudnia nawet możliwość uczestniczenia w organizowanych przez SITMN konferencjach naukowo-technicznych, czy prenumeraty jedyne go branżowego czasopisma „Rudy i Metale Nieżelazne”. Kadra pozbawiona kontaktów ze specjalistami innych Firm, czy pracownikami nauki pozbawiona uczestnictwa w konferencjach zatracą chęć wyzwalania inicjatyw na rzecz firmy. Sytuacja taka, niezrozumiałego izolacjonizmu, może stanowić duże zagrożenie dla przyszłych interesów tej firmy. Szczególnie teraz, w okresie wkraczającego kryzysu gospodarczego.

Dobrym przykładem współdziałania Firm z aktywem Stowarzyszenia jest bratnie Stowarzyszenie GDMB- Niemcy, z którym mamy podpisane porozumienie o współpracy. GDMB zrzesza niewiele więcej od naszego Stowarzyszenia, bo około 1600 osób, ale znacznie więcej od nas, bo około 130 firm. Jednak w skali roku organizuje ponad 120 konferencji naukowo-technicznych, w tym wiele o znaczeniu międzynarodowym. Korzysta ze znaczącego wsparcia finansowego ze strony niemieckich firm, które rozumieją, że z tego tytułu mają szybki dostęp

do najnowszych osiągnięć techniki, organizacji i technologii produkcji. Rozumieją, że działalność ta przekłada się wprost na innowacyjność i efektywność gospodarowania. Nie ograniczają prenumeraty fachowych czasopism, czy uczestnictwa w organizowanych krajowych czy zagranicznych konferencjach naukowo-technicznych.

W naszych uwarunkowaniach w 2008 roku SITMN zorganizowało 12 konferencji naukowo-technicznych, w tym jedną pt. "Metalurgia i Ochrona Środowiska" o znaczeniu międzynarodowym (z udziałem przedstawicieli firm zagranicznych). W każdej z tych konferencji uczestniczyło średnio 100 osób.

Liczącym się osiągnięciem SITMN w 2008 roku było formalne utworzenie Fundacji pt. „Przemysł Metali Nieżelaznych przyjazny Swoim Seniorom”. W 2008 roku Fundacja ta powinna uzyskać status „pożytku publicznego”. Zgromadzone na koncie fundacji środki, dobrze będą służyły seniorom naszego Stowarzyszenia. W grudniu 2008 roku zorganizowano w Szczyrku dwudniowe spotkanie z grupą 20 osób Seniorów –Menedżerów naszego przemysłu. Było to bardzo udane spotkanie. W programie była informacja Prezesa Izby Gospodarczej o sytuacji w przedsiębiorstwach metali nieżelaznych oraz monografia zakładów Cynkowych Silesia i organizacja zarządzająca przemysłem metali nieżelaznych po1945 roku.

Tradycyjnie dużym uznaniem cieszą się organizowane kwartalne konferencje naukowo-techniczne. Szczególnie z okazji Jubileuszy Firm. W 2008 roku zorganizowano dwie takie konferencje : z okazji Jubileuszu 55-lecia Huty Miedzi „Legnica „ i z okazji 150-lecia Orła Białego. Swoistym magnesem uczestniczenia w tych konferencjach jest wartość merytoryczna programów i atmosfera. Dla Kadry Menedżerów dodatkową zachętą jest możliwość uczestniczenia w obradach Klubu Menedżera, zawsze przewidziane w programie konferencji. Takie uczestnictwo w spotkaniu Klubu Menedżera jest bezcenne szczególnie dla nowo powołanych Zarządów Firm. W trakcie spotkania mają oni możliwość zaprezentowania własnej osoby, oraz nawiązania kontaktów z Menedżerami przedsiębiorstw metali nieżelaznych, firm współpracujących oraz Instytutów Naukowo-Technicznych i wyższych uczelni (średnio ok. 40 osób).

Przedstawiony fragmentarycznie obszar naszej społecznej działalności w 2008 roku upoważnia mnie do pozytywnej oceny zaangażowania Zarządów Kół, Zarządu i całego Stowarzyszenia.

Był to dobry rok dla SITMN. Rok kończącej się pierwszej, 4-letniej kadencji i przygotowywania do II-go Zjazdu Delegatów (planowany termin 24/25 kwietnia 2009r.). Działalność ta umocniła nas organizacyjnie i wpłynęła na wzrost znaczenia w społeczności Branży metali nieżelaznych.

Z dużą satysfakcją, składam za tą działalność w 2008 roku serdecznie podziękowania wszystkim Koleżankom i Kolegom zrzeszonym w naszej organizacji, a szczególnie Zarządom Kół, Członkom Zarządu i Pracownikom biura SITMN. Oddzielne, bardzo serdeczne podziękowania składam Zarządom Firm, Instytucjom, Instytutom, Wyższym Uczelniom za współdziałanie i wspieranie naszej działalności w 2008 roku.

Jako niepowodzenie w 2008 roku uznaję wstydlivy dla całej branży metali nieżelaznych temat prenumeraty jedyne go branżowego czasopisma „Rudy i Metale Nieżelazne”. Zarządy wielu firm zamiast wspomagać istnienie tak niezbędnego fachowego czasopisma, często rezygnują z jego prenumeraty lub drastycznie ją ograniczają, uzasadniając to potrzebą obniżania kosztów. Koszt rocznej prenumeraty 1 egz. wynosi 234 zł (brutto). Stąd temat prenumeraty uznaję za wstydlivy dla Zarządów Firm i branży, w których nie tylko obroty, ale i zysk często przekraczają miliardy złotych. Czasopismo jest szczególnie przydatne i niezbędne dla kadry inżynieryjno-technicznej, ekonomicznej i menedżerskiej w przedsiębiorstwach oraz dla studentów, pracowników Instytutów i wyższych uczelni. W latach 70-tych prenumerata tego czasopisma wynosiła ok.2000 egz./rok. Obecnie nie przekracza 260 egz. z czego IMN Gliwice prenumeruje 43 egzemplarze. Zakłady KGHM Polska Miedź-jedynie 35 egz. Niezbędne minimum dla opłacalności edycji czasopisma powinno wynosić ok.400 egz./rok.

Liczę, że rok 2009 spełni te potrzeby, czego życzę sobie i całej branży metali nieżelaznych.

2.jakie nadzieje wiąże Pan z Nowym 2009 Rokiem i jakie widzi perspektywy działalności SITMN, którym Pan kieruje?

Jak już wcześniej wspomniałem, losy Stowarzyszenia, a tym samym merytoryczny zakres działalności, jest ściśle związany z uwarunkowaniami ekonomicznymi przedsiębiorstw. Rok 2009 będzie jednym z najtrudniejszych w branży metali nieżelaznych.

Wkracza widmo kryzysu gospodarczego. Bardzo gwałtownie i niespodziewanie. Katastrofalnie spadły ceny metali nieżelaznych, przy znaczącym wzroście cen energii elektrycznej. Wiele przedsiębiorstw nie wykorzystało hossy ostatnich lat. Nie inwestowało w rozwój prorynkowej i konkurencyjnej kosztowo produkcji. Grupa przedsiębiorstw przetwórstwa miedzi i jej stopów „Impexmetal”, będącą własnością Pana R. Karkosika , wykazuje tendencje likwidacyjne (HMN „Szopienice”, „Hutmen” Wrocław). Polski rynek opanowują wyroby przetwórstwa miedzi i jej stopów z firm zagranicznych. Spadek cen miedzi poniżej

3000 dol./tonę powoduje, że KGHM Polska Miedź może w 2009 roku generować straty.

Niepokojące, niezrozumiałe i społecznie szkodliwe w tej sytuacji są żądania niektórych związków zawodowych domagające się dodatkowych wypłat premii czy nawet podwyżek płac. W tak trudnej kryzysowej sytuacji, kierując się troską o losy przedsiębiorstwa i miejsca pracy, warto pomyśleć o zawieszeniu wypłat wszelkich premii, a nawet częściowego obniżenia niektórych płac. Przy znaczących (na tle średnich krajowych) średnich płacach KGHM Polska Miedź, dałoby to odczuwalną obniżkę kosztów. Przy spadku cen cynku do poziomu ok. 1000 dol./tonę, trudno będzie ZGH "Bolesław" uzyskać dodatni wynik z działalności w 2009 roku. Wzrost cen energii elektrycznej przesądził o możliwości utrzymania wydziału elektrolizy Al w Hucie Aluminium Konin. Zamknięcie tego wydziału o zdolności ok. 55 tys. ton/rok Al hutniczego, oznaczać będzie zakończenie tego typu produkcji w Polsce. Przedstawione uwarunkowania źle prognozują o możliwości efektywnego gospodarowania w 2009r.

Dla pokonywania wykazanych trudności związanych z kryzysem gospodarczym konieczna jest konsolidacyjna, granicząca determinacją wszystkich sił i środków, w tym harmonijna współpraca wszystkich organizacji społecznych i związków zawodowych z zarządami Przedsiębiorstw. W przedstawionej sytuacji, plan działalności SITMN na 2009 rok, w głównej mierze uwzględnia pomoc Zarządom przedsiębiorstw w przezwyciężaniu zagrożeń kryzysowych.

Już w grudniu 2008 roku zwróciłem się w tej sprawie do wszystkich Prezesów Zarządów przedsiębiorstw metali nieżelaznych, deklarując wsparcie i pomoc. Proponujemy, aby pilnie z udziałem naszych Koleżanek i Kolegów z kół SITMN, opracowano doraźny

i długoterminowy plan zapobiegania niedogodnościom kryzysu. Deklarujemy też przy opracowywaniu planów pomoc ekspertów oraz naukowców z IMN Gliwice oraz AGH –Kraków (Wydział Metali Nieżelaznych). Przewidujemy, że już w I kwartale 2009 roku, plany te powinny być poddane dyskusji na ogólnych zebraniach koła SITMN

i zarządów Firm. Kadra zrzeszona w kołach SITMN ma aspiracje czynnie uczestniczyć w realizacji przyjętego planu, być „kołem” napędowym rozwoju i przezwyciężania kryzysu. Również tematyka planowanych na 2009 rok konferencji naukowo-technicznych zawierać będzie elementy unowocześniania produkcji w aspekcie obecnych wymogów rynkowych.

Ważnym wydarzeniem w 2009 roku dla Stowarzyszenia, Branży metali nieżelaznych i firm współpracujących z branżą będzie zorganizowanie II Zjazdu Delegatów SITMN planowane na 24-25 kwietnia 2009.

Zjazd dokona wyboru nowych władz Stowarzyszenia. Jak już wcześniej informowałem, nie będę kandydował do nowych władz. W październiku 2008 upłynęło 25 lat pełnienia przeze mnie zaszczytnej funkcji Prezesa, najpierw Oddziału Metali Nieżelaznych SITPH, a od 2004 roku SITMN. Wczesne ogłoszenie mojego postanowienia, wpłynie na korzystny wybór nowych władz, w tym nowego Prezesa SITMN.

W planie działalności na 2009 rok przewidujemy godne uczczenie Jubileuszu 90 rocznicy powstania AGH w Krakowie. Wielu absolwentów tej uczelni zasila kluczowe stanowiska w przedsiębiorstwach metali nieżelaznych i jest zrzeszonych w SITMN. Ponadto warto w tym miejscu przypomnieć, że istnienie tej uczelni jest ściśle związane z działalnością stowarzyszeniową górników i hutników. W 1892r na Zjeździe polskich absolwentów Akademii Górniczej w austriackim mieście Lieöben, powołano do życia organizację "zrzeszającą polskich inżynierów i techników górniczych i hutniczych". W 1894 roku w Krakowie, w ramach w/w organizacji, na spotkaniu polskich wychowanków zagranicznych uczelni powstała organizacja pod nazwą „Delegacja”. Zrzeszała delegatów z różnych regionów kraju i zagranicy. Organizacja ta odegrała dużą rolę w rozwoju Stowarzyszenia górniczo-hutniczego i polskiej nauki. Między innymi w 1912 roku na specjalnym zebraniu "Delegacji" opracowano tzw. "Memoriał" w sprawie budowy Akademii Górniczej w Krakowie. Memoriał ten przedstawiono władzom zaboru austriackiego i po licznych interwencjach uzyskano zgodę na budowę uczelni-Akademii Górniczej w Krakowie. Wówczas miasto Kraków przekazało na budowę 10 000 m² terenu i 200 000 koron, a miasto Lwów –dotację 100 000 koron. Budowa uczelni napotykała na różne trudności ze strony władz zaboru. Dopiero odzyskanie w 1918 roku niepodległości Polski, przyspieszyło tempo budowy.

W dniu 10 października 1919 roku, w obecności Naczelnika Państwa-Józefa Piłsudskiego, odbyło się uroczyste rozpoczęcie zajęć na Akademii Górniczej w Krakowie. Stąd Jubileusz 90-lecia.

Przewidujemy aktywny udział w obchodach tego Jubileuszu, w tym okolicznościowe spotkanie Klubu Menedżera, który z mojej inicjatywy został powołany na konferencji naukowo-technicznej Wydziału Metali Nieżelaznych AGH W Krakowie w 1991 roku.

W 2009 r. przypada również ważny Jubileusz 55-lecia naszego Stowarzyszenia. 20 marca 1954 r. na Zebraniu Delegatów powołano tzw. „Oddział Hutnictwa Metali Nieżelaznych SITPH, przekształcony w 2004 roku w samodzielne Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Metali Nieżelaznych (SITMN). Akcent uczczenia tego Jubileuszu planujemy w kwietniu 2009 r. podczas obrad II Zjazdu Delegatów i 170 Kwartalnej Konferencji naukowo-technicznej.

Istotnym wydarzeniem dla Branży metali nieżelaznych będzie organizowana w dniach 12-13 luty 2009 roku przez Izbę Gospodarczą Metali Nieżelaznych, IMN Gliwice i SITMN-V Forum Gospodarcze pt. „Przemysł Metali Nieżelaznych-aktualne problemy i konieczne działania dostosowawcze”. Przewiduje się, że w obradach V Forum, tak jak w latach poprzednich, wezmą udział przedstawiciele Zarządów i Rad Nadzorczych polskich zakładów przemysłu metali nieżelaznych, firm współpracujących, Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Środowiska , Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, środowiska naukowego związanego z branżą metali nieżelaznych, a także przedstawiciele zagranicznych instytucji działających w obszarze metali nieżelaznych takich jak: International Zinc.Association, International Copper, Lead and Zinc Study Group i inne. Wnioski i ustalenia z obrad V Forum Gospodarczego, stanowiąc będą dla przedsiębiorstw metali nieżelaznych w Polsce, mocne wsparcie w przewyżczeniu skutków kryzysu gospodarczego.

Łącznie przewidujemy zorganizowanie w 2009 roku 14 konferencji naukowo-technicznych, wiele spotkań, szkoleń i imprez o charakterze integracyjnym (karczmy piwne, babskie combry i inne).

Jest to plan na miarę naszych możliwości i ambicji w istniejących uwarunkowaniach gospodarczych i społecznych.

Jestem przekonany, że działania te przyniosą dla poszczególnych przedsiębiorstw metali nieżelaznych wymierne korzyści, a dla SITMN umocnienie autorytetu i satysfakcji z przynależności dla zrzeszonych Koleżanek i Kolegów. Będzie to też nasz wkład, aby w 2009 roku zagrożenia kryzysu gospodarczego nie były zbyt dotkliwe dla naszych przedsiębiorstw, czego z nadzieją i optymizmem życzę Zarządom Przedsiębiorstw metali nieżelaznych oraz Kolegom i Koleżankom zrzeszonym w SITMN.

Prezes SITMN
dr inż. Józef Zbigniew Szymański

